

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 บทสรุป

การศึกษาถึงผลกระทบของการส่งออกและการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ที่มีต่ออัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย เป็นความพยายามที่จะหาคำตอบว่าการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าการส่งออกของประเทศ และการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศที่ผ่านมา ในอดีตนั้น มีส่วนช่วยเหลือให้เกิดการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศมากน้อยเพียงใด เนื่องจากในช่วงเวลาเกือบ 30 ปี ที่ผ่านมา ได้มีการสนับสนุนทั้งการส่งออกและการลงทุนจากต่างประเทศ ด้วยความเชื่อที่ว่าทั้งสองส่วนนี้ จะมีประโยชน์ในการเกื้อหนุนอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

การศึกษาในครั้งนี้ได้อาศัยแนวคิดการเติบโตทางเศรษฐกิจของสำนักนีโอคลาสสิก และใช้แบบจำลองการเติบโตโดยผ่านทางฟังก์ชันการผลิตที่มีการใช้ปัจจัยการผลิต 3 ปัจจัยคือทุน แรงงานและการส่งออก ที่สำคัญฟังก์ชันการผลิตที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ได้มีการกำหนดให้มีรูปแบบของฟังก์ชัน ในรูปแบบการผลิตที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีแบบเป็นกลาง แล้วแยกรูปแบบความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เป็นกลางนี้ออกเป็น 3 รูปแบบคือ 1) Hick-neutral เป็นฟังก์ชันการผลิตที่แสดงถึงการขยายตัวทางด้านผลผลิต 2) Solow-neutral เป็นความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่มีผล เป็นการเสริมความสามารถในการผลิตของปัจจัยทุนแต่ละหน่วย 3) Harrod-neutral เป็นความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่มีผลเป็นการเสริมความสามารถในการผลิตของปัจจัยแรงงาน รูปแบบทั้ง 3 นี้ จะกำหนดเข้าไปในฟังก์ชันการผลิต แล้วพิจารณา โดยดูจากผลการศึกษาว่า รูปแบบใดจะให้ผลการประมาณค่าออกมาได้ต่ำทางสถิติที่สุด

การใช้ฟังก์ชันการผลิตทั้ง 3 แบบนี้ ต้องมีการประมาณค่า อัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์ ขันมา โดยมีข้อสมมุติเบื้องต้นคือ กำหนดให้อัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์ ปัจจัยการ

ผลิตของทั้ง 3 รูปแบบเท่ากัน ผลการประมาณค่าโดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาของประเทศไทย ปรากฏว่าแบบจำลองมีปัญหา Autocorrelation จึงต้องแก้ปัญหานี้ด้วยวิธี Cochrane Orcutt ได้ผลคือ อัตราการเติบโตของผลิตภาพที่ประมาณค่าได้เท่ากับ 0.0702 โดยอัตราการเติบโตของผลิตภาพนี้จะถูกนำไป คูณกับตัวเลขของทุนหรือแรงงานตามแบบจำลองของ Solow-neutral หรือ Harrod-neutral เพื่อให้ได้ค่าของปัจจัยการผลิตที่รวมเอาผลของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเข้าไว้แล้ว

ในการประเมินผลของการศึกษานี้ ซึ่งใช้ข้อมูลมหภาคในช่วงเวลา 21 ปี (พ.ศ. 2514-2534) กับทุกแบบจำลองที่ทำการศึกษา พบว่าได้ค่าทางสถิติที่ไม่มีความแตกต่างกัน ระหว่างการใช้แบบจำลองรูปแบบ Hick-neutral, Solow-neutral และ Harrod-neutral ดังนั้นการอธิบายผลการศึกษาที่เกิดจากรูปแบบของฟังก์ชันการผลิตต่าง ๆ จึงไม่แตกต่างกัน

ผลการประมาณค่าปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยทุนมีนัยสำคัญทุกสมการที่ทำการศึกษา ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยทุนมีผลต่ออัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของไทย แต่ค่าสัมประสิทธิ์ของการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยแรงงาน ค่าที่ประมาณได้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติอธิบายได้ว่า อัตราการเปลี่ยนแปลงในผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่ผ่านมา ไม่ได้เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยแรงงาน

การประมาณค่าผลของการส่งออกสินค้าเกษตรที่มีต่ออัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ วัดค่าได้เท่ากับ 0.1789 หมายความว่า การเพิ่มขึ้นของการส่งออกสินค้าร้อยละ 1 จะมีผลทำให้การเติบโตทางเศรษฐกิจ (การเพิ่มขึ้นของ GDP) เพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.18 ส่วนค่าสัมประสิทธิ์ของการเปลี่ยนแปลงการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม มีค่าเท่ากับ 0.1505 คือ ถ้าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1 ทำให้อัตราการเติบโตผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.15 แต่ค่าสัมประสิทธิ์ที่ประเมินจากการเปลี่ยนแปลงการส่งออกบริการของประเทศไทย ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อธิบายได้ว่า การส่งออกบริการ ไม่มีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในอัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายใน

ประเทศ การเปลี่ยนแปลงการส่งออกสินค้าและบริการที่ใช้เป็นตัวแปรอิสระอีกตัวหนึ่ง ประมาณค่าสัมประสิทธิ์ได้เท่ากับ 0.2501 คือ การส่งออกสินค้าและบริการเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1 ก่อให้เกิดการเพิ่มขึ้นของอัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ร้อยละ 0.25 ทางด้าน การประมาณค่าที่ใช้แบบจำลองที่มีตัวแปรอิสระแยกเป็น การเปลี่ยนแปลงของการส่งออกสินค้าเกษตร อุตสาหกรรม และบริการนั้น ได้ค่าทางสถิติไม่ดีเท่ากับการศึกษาโดยแยกประเภทการส่งออกเป็นแต่ละสมการ

ผลการส่งออกที่มีต่ออัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ ที่แยกศึกษาเป็นรายประเทศ คู่ค้าได้ ผลการศึกษาคือ การประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรการส่งออกสินค้าไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ค่าทางสถิติไม่มีนัยสำคัญ หมายความว่า การส่งออกสินค้าไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ไม่มีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ การส่งออกสินค้าไปยังประเทศญี่ปุ่น ผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของ ตัวแปรการเปลี่ยนแปลงของการส่งออกสินค้า ไปยังประเทศญี่ปุ่น ได้ค่าเท่ากับ 0.0994 คือถ้าการส่งออกสินค้าไปยังประเทศญี่ปุ่น เพิ่มขึ้น ร้อยละ 1 ทำให้การเปลี่ยนแปลงของอัตราการเติบโตในผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.099 เช่นเดียวกับการวัดค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรการเปลี่ยนแปลงของการส่งสินค้าออกไปยังประเทศกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจยุโรป ค่าที่ได้คือ 0.0888 อธิบายได้ว่า ถ้าการส่งออกสินค้าไปยังประเทศกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจยุโรป เพิ่มขึ้น ร้อยละ 1 ทำให้การเปลี่ยนแปลงของอัตราการเติบโตในผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.089 ในแบบจำลองที่ใช้ ตัวแปรการเปลี่ยนแปลงของการส่งออกรายประเทศ 3 ประเทศนี้รวมอยู่ในสมการเดียวกัน ให้ค่าทางสถิติไม่ดีเท่ากับการศึกษาโดยแยกศึกษาทีละสมการ

การประมาณค่าผลของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ที่มีต่ออัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยแยกศึกษาผลของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศโดยรวม การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศแยกประเภทเป็นสาขาอุตสาหกรรม และสาขาบริการ การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศตามแหล่งที่มาจากประเทศญี่ปุ่น ในทุก ๆ สมการที่ประมาณค่าหาสัมประสิทธิ์

ของการเปลี่ยนแปลงของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ที่ใช้เป็นตัวแปรอิสระ ได้ค่าสัมประสิทธิ์ที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อธิบายได้ว่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ไม่มีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในอัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศไทย สาเหตุเนื่องมาจากมูลค่าการลงทุนทั้งหมดของประเทศเมื่อเปรียบเทียบแล้ว มีมูลค่ามากกว่ามูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมาก

6.2 ข้อเสนอแนะ

จากการประเมินผลของการส่งออกและการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ที่มีต่ออัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยนั้น ผลของการศึกษานพบว่า การเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศส่วนหนึ่ง เป็นผลมาจากการส่งออกสินค้าและบริการของประเทศในปริมาณที่สูงมาก สาเหตุเนื่องมาจากประเทศไทยเป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจแบบเปิด ดังนั้นการส่งออกสินค้าและบริการ ย่อมมีผลกระทบต่ออัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างสูง รัฐบาลจึงควรให้การสนับสนุนการส่งออกสินค้าและบริการ ให้มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องต่อไป ถ้ามีความต้องการให้อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมั่นคง

การส่งออกสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม ก็เป็นสาขาการส่งออกที่มีผลต่ออัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากในอดีตที่ผ่านมาได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลที่จะส่งเสริมการส่งออกของทั้ง 2 สาขานี้ รวมถึงความต้องการภายนอกประเทศและโครงสร้างการผลิตของประเทศ ได้ช่วยสนับสนุนให้การส่งออกของสาขาเกษตรและอุตสาหกรรม มีผลในทางส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าการส่งออกสินค้าเกษตรจะมีผลต่ออัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจมากกว่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม ดังนั้น ย่อมเป็นที่ประจักษ์ว่า ประเทศไทยยังต้องพึ่งพิงการส่งออกสินค้าเกษตรอยู่ ถึงแม้ว่าในปัจจุบัน การส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมจะมีความสำคัญเพิ่มขึ้นอย่างมาก รัฐบาลก็ยังไม่ควรลดความช่วยเหลือในการสนับสนุนการส่งออกสินค้าเกษตร ต่อไป ในขณะที่เดียวกันการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมก็ควรจะเพิ่มบทบาทเข้ามาช่วยเสริมบทบาทการส่งออกของประเทศด้วย โดยรวมแล้ว

รัฐบาลยังมีความจำเป็นที่จะต้องสนับสนุนการส่งออกสินค้าทั้ง 2 สาขาต่อไป

การส่งออกบริการของประเทศ จากการศึกษาพบว่า ไม่มีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศอาจมีสาเหตุเนื่องมาจาก รัฐบาลมิได้ตั้งตัวว่าภาคการส่งออกบริการนี้จะมีบทบาทสำคัญต่ออัตราการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้นในอดีต จึงไม่ค่อยให้ความสำคัญภาคการส่งออกบริการเท่าที่ควร ในปัจจุบันรัฐบาลควรที่จะเริ่มหันมาสนใจอย่างจริงจัง เพื่อสนับสนุนการส่งออกบริการเพื่อก่อให้เกิดผลต่ออัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจต่อไปในอนาคต

ผลการประเมินค่าผลของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ที่มีต่ออัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจพบว่า การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ไม่มีผลต่ออัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ เป็นที่น่าสังเกตว่ารัฐบาลให้การสนับสนุนและส่งเสริมการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมาโดยตลอด แต่การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ไม่มีผลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในอัตราเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้นรัฐบาลควรมีการทบทวนมาตรการต่าง ๆ ที่ได้ใช้ไปเพื่อเป็นการส่งเสริมการเข้ามาลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ทั้งนี้ เนื่องด้วยการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศจะมีความสำคัญในการช่วยเหลือทุนภายในประเทศที่เป็นตัวกระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศที่ดีอยู่แล้ว การเพิ่มขึ้นของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในอนาคต อาจจะมีส่วนช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้มีความมั่นคงและก้าวหน้ายิ่งขึ้นต่อไปได้

ข้อเสนอแนะ ในการศึกษาต่อไป น่าจะมีการพัฒนาแบบจำลองการเติบโตทางเศรษฐกิจของสำนักนักไอคอสติค ที่มีการใช้ตัวแปรปัจจัยทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ให้ละเอียดยิ่งขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือ ที่จะศึกษาถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจ ที่จะกำหนดอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศได้ดียิ่งขึ้น รวมถึงการปรับปรุงรูปแบบของแบบจำลองให้มีความหลากหลายมากขึ้น เพื่อให้การศึกษามีความเหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป